

Overweging bij Lucas 1: 26-38 en Maleachi 3: 1-4

Zondag 5 december 2021, tweede advent

Ds. Dick Snijders

Wees niet bang	Gemeente van Jezus Christus, De hemel ontmoet de aarde. Als de hemel de aarde ontmoet, is vaak het eerste dat gezegd wordt: 'Wees niet bang.' Of nou een engel verschijnt, een stem uit de hemel wordt gehoord of de opgestane Christus zich laat zien - als de hemel de aarde ontmoet, klinkt: 'Wees niet bang.' Komt de hemel dan zo bedreigend op ons over of is juist het leven op aarde zo beangstigend dat we het nodig hebben om telkens weer gerustgesteld te moeten worden. Persoonlijk ontmoet ik weinig mensen die bang zijn voor de hemel. Er zijn veel meer angsten voor wat ons in dit leven op aarde kan overkomen; onszelf en de mensen met wie we ons innig verbonden weten. Angst beheerst ons leven. Een gevoel van onbehagen, bezorgdheid. We zien allemaal dreiging op ons afkomen. Dreiging die we op afstand willen houden. Dreiging in de vorm van besmettelijke ziekten, van overbelaste zorgsystemen,
----------------	---

overspannen huizenmarkt,
van economische malaise,
onzeker pensioen,
instroom van vluchtelingen.
Hoe red ik het als ik alleen kom te staan,
hoe redt mijn man, mijn vrouw, het als ik er niet
meer ben?

Het onbeheersbare proberen we te beheersen.
We treffen voorzorgsmaatregelen en dat is goed,
zolang die maatregelen redelijk en menselijk zijn.
De vrijheid en de veiligheid van de een mag nooit
ten koste gaan van de vrijheid en de veiligheid van
de ander.

Ik denk bij angst aan de bekende woorden van
Nicolaas Beets,
een dichter van zoete rijmelarijen uit de
negentiende eeuw.
Het is tegeltjeswijsheid, maar wel waar.
*Een mens lijdt dikwijls 't meest
Door 't lijden dat hij vreest
Doch dat nooit op komt dagen.
Zo heeft hij meer te dragen
Dan God te dragen geeft.*

De tegeltjeswijsheid van Nicolaas Beets gaat
verder.
*Het leed dat is, drukt niet zo zwaar
Als vrees voor allerlei gevaar.*

	<i>Doch komt het eens in huis, Dan helpt God altijd weer En geeft Hij kracht naar kruis.</i> Veel mensen ervaren dat zo. Maar anderen ervaren dat niet zo. Er is niet altijd uitkomst. Maar angst helpt ons nooit verder. Ik denk dat aan het vertrouwen dat sprak uit de woorden van Angela Merkel over de instroom van vluchtelingen: 'Wir schaffen das.' Het gaat ook om de wil om problemen onder ogen te zien en de wil om ze op te lossen.
De Heer is met je	In het evangelie van vandaag is 'Wees niet bang' niet het eerste dat de engel zegt, maar het tweede. Het eerste dat hij zegt, is: 'Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je.' Dat brengt schrik bij Maria teweeg en ze vraagt zich af wat die begroeting te betekenen heeft. Dat Maria zich dat afvraagt, is iets om bij stil te staan. We zeggen het als begroeting zo makkelijk aan het begin van iedere kerkdienst. 'Genade zij u en vrede van God de Vader, enz.' Of 'de Eeuwige, God, zal met u zijn' met als antwoord 'ook met u zal Hij zijn'.

We verblikken of verblozen er niet van, laat staan dat we schrikken.

Deze begroeting heeft wel een andere lading dan het 'goedemorgen gemeente' en 'goedemorgen ouderling'.

Maria vraagt zich dus af wat die begroeting te betekenen heeft.

De woorden vragen om een invulling.

Wat betekent het dat je begenadigd bent en dat de Heer met je is?

In de situatie van Maria betekent het dat zij een taak krijgt.

Zij zal de moeder worden van de Redder van de wereld.

Het initiatief daartoe komt uit de hemel en het landt ergens in onze aardse geschiedenis, bij een Zacharias die dienst doet in de tempel zoals we vorige week hoorden, bij een Maria in huis zoals we vandaag horen, bij herders op het veld zoals we later horen, ten tijde van keizer die en die.

Als we elkaar met diezelfde woorden begroeten, maken we elkaar erop attent dat er ook voor ons een taak is in de omgang van God met de wereld. Het is goed om met oog daarop de rest van de kerkdienst te beluisteren, nadat de groet is uitgewisseld.

	Wat zou voor mij weggelegd zijn, wat mag ik doen, wie mag ik zijn?
Uit de hemel	Het initiatief voor de begroeting, het initiatief voor het raken van hemel en aarde, komt van boven. We hoeven het niet allemaal zelf te bedenken. Dat kan ons in deze tijd verder helpen, nu we tegen onze beperkingen aanlopen, wat we zelf niet meer kunnen en wat we maatschappelijk niet meer kunnen. Het kan bevrijdend zijn om te ontdekken dat het in het leven niet om ons leventje gaat, om hoe wij het hebben. We doen mee in een groter geheel. Het geheel van God met de mensen. We cirkelen rond een geheim en we noemen dat geheim 'koninkrijk van God' of 'Gods nieuwe wereld'. We weten er het fijne niet van, maar het geeft ons hoop. In elk geval een openheid die de geschiedenis ons niet geven kan. Als we alleen achterom naar de geschiedenis kijken, hebben we geen reden om te verwachten dat de toekomst beter zal zijn. In die zin geloof ik niet in de mensen. De enige zinnige grond die ik zie om hoop te hebben, om in verandering te geloven, is geloof in

	God, wat voor beeld je daar ook bij hebt of misschien wel helemaal geen beeld. Geloof in God, de energie, de levenskracht die de mensen overstijgt. Geloof dat God ons begenadigt en met ons is. Er zijn plannen om dit kerkgebouw anders in te richten en er zijn ideeën om ook iets met de omgeving van dit gebouw te doen. De reden hiervoor is niet dat we onszelf zo belangrijk vinden of dat we onszelf groter willen maken dan dat we zijn. De reden is wel dat we mee willen werken aan een verwijzing naar Gods nieuwe wereld, een teken in de tijd voor ons die nu leven en voor hen die na ons komen.
Op de aarde	Ik geloof niet in de mensen, maar het zijn wel de mensen die het moeten doen. Maria zegt tegen de engel: 'De Heer wil ik dienen, laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.' Het is actief én passief, daad én gebeurtenis. Gabriël ging het huis van Maria binnen en zei: 'Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je.' Ze schrok hevig bij het horen van zijn woorden en vroeg zich af wat die begroeting te betekenen had.'

	Het is goed dat wij week aan week samenkomen of afstemmen op de livestream om telkens opnieuw na te denken wat die begroeting te betekenen heeft, om telkens opnieuw open te staan voor wat op ons afkomt en om bereid te zijn om onze plaats in te nemen, de dingen te doen die als van God zijn, als van een engel, vruchtbaar en bevrijdend. - Amen.
--	--